

11

มาตรการวิธีพืช

ประโยชน์เพื่อ อนุรักษ์ดินและน้ำ

มาตรการวิธีพืช เป็นวิธีการเพิ่มความหนาแน่นของพืช การคลุมดินป้องกันเม็ดฝนกระทบผิวดิน ตลอดจนการปรับปรุงบำรุงดิน ลงทุนต่ำ เกษตรกรสามารถปฏิบัติได้เอง โดยใช้พืชตระกูลถั่ว หญ้าเลี้ยงสัตว์หรือหญ้าธรรมชาติ ปลูกเป็นแถบขวางความลาดเทของพื้นที่ หรือปลูกคลุมดิน หรือการใช้ระบบการปลูกพืชแบบผสมผสาน เพื่อลดความแรงของเม็ดฝน ดักตะกอนดิน และชะลอความเร็วของน้ำ โดยมีวิธีการในเบื้องต้น ดังนี้

1 การปลูกพืชคลุมดิน

ปลูกคลุมดินในสวนไม้ผล และพื้นที่ความลาดเทสูงกว่า 20% และเป็นดินเลวที่ปลูกพืชเศรษฐกิจไม่คุ้มค่าควรปลูกพืชตระกูลถั่วและพืชตระกูลถั่วคลุมดิน

2 การคลุมดิน

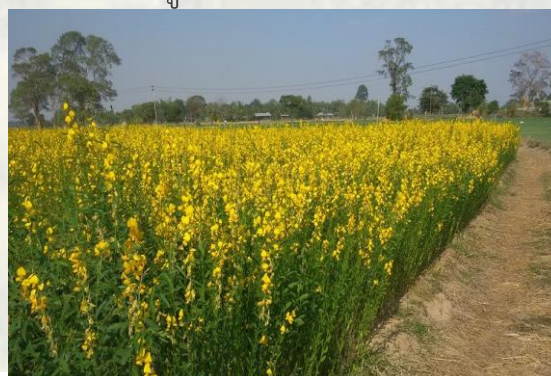
ใช้ได้ทุกกรณีแล้วแต่วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ เช่น ใช้เป็นวัสดุคลุมดินกับพืชผัก ไม้ผล และพืชไร่ เป็นต้น และอาจใช้วัสดุอื่นๆ ในการคลุมดิน เช่น พลาสติก กระดาษ

3 การปลูกพืชพืชปุ๋ยสด

ใช้เพื่อการปรับปรุงบำรุงดิน เช่น การใช้ร่วมกับการปลูกพืชหมุนเวียน และการปลูกพืชแซม

4 การปลูกพืชสลับเป็นแถบ

ใช้ในพื้นที่ที่มีความลาดเทไม่เกิน 15 % ชนิดของพืชที่ปลูกควรเป็นพืชที่มีระยะชิด เช่น ถั่วลิสง ถั่วเหลือง สลับกับแถบข้าวไร่ ข้าวโพด และข้าวฟ่าง

5 การปลูกพืชหมุนเวียน

ใช้พืชที่มีระบบรากยาวสลับกับพืชระบบรากสั้น ใช้พืชเศรษฐกิจหมุนเวียนกับพืชตระกูลถั่วหรือพืชตระกูลถั่ว

6 การปลูกพืชแซม

พืชแซมควรมีอายุสั้นกว่าพืชหลัก พืชแซมควรเป็นพืชตระกูลถั่ว ระบบรากของพืชหลักและพืชแซมควรมีระดับที่แตกต่างกัน และพืชแซมไม่ควรเป็นที่อยู่อาศัยและเป็นต้นกำเนิดของโรค และเลือกพืชแซมที่สามารถทำรายได้

7 การปลูกพืชเหลื่อมฤดู

ใช้ได้ในทุกสภาพพื้นที่ พืชแรกและพืชที่สองควรเป็นพืชต่างตระกูล เพื่อขจัดปัญหาโรคและแมลงสะสม โดยพืชที่สองที่จะปลูกตามมาควรเป็นพืชตระกูลถั่ว อายุสั้น ทนร่มเงา

8 การปลูกพืชระหว่างแถบไม้พุ่มบำรุงดิน

สามารถนำไปใช้ในพื้นที่ที่มีความลาดต่ำถึงความลาดสูง ร่วมกับมาตรการอนุรักษ์อื่นๆ

9 การทำคันซากพืช

ควรใช้ในขณะที่บุกเบิกพื้นที่ใหม่ และไม่มีทุนหรือเวลาเพียงพอในการทำคันดินแบบอื่นๆ ซึ่งในอนาคตสามารถเปลี่ยนคันซากพืชให้เป็นแนวคันดินได้

10 การปลูกแถบหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ

ใช้แทนคันดิน ในพื้นที่ความลาดเทสม่ำเสมอ ควรใช้ร่วมกับมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำอื่นที่เหมาะสม

11 การทำไม้บังลม

ใช้ในบริเวณพื้นที่ลมแรงทั้งในพื้นที่ราบและพื้นที่สูงที่มีโอกาสเกิดการเสียหายจากลม โดยพืชที่ใช้เป็นไม้บังลมควรมีระบบรากยาว กิ่งเหนียวแน่น เช่น กระถินณรงค์ กระถินยักษ์ สน ไม้ไผ่ และมะขาม

